

Kuvaileva kirjallisuuskatsaus vanhempien lapsiinsa kohdistaman väkivallan loppumiseksi tarkoitetun CPC-CBT -työmenetelmän kansainvälisistä tutkimuksista

Väkivaltatyön palvelut ovat tavanomaisesti erillistä työskentelyä lapsille ja vanhemmille. Vanhempien lapsiinsa kohdistamassa kuritusväkivallassa on usein kyse vuorovaikutuksen, vanhemmuuden taitojen ja ylisukupolvisten pulmien vaikutuksesta vanhemmuuteen. Silti palveluvalikostamme puuttuu näyttöön perustuvia väkivaltatyön työmuotoja, joissa vanhemmat ja lapset olisivat yhtäaikaisessa työskentelyssä.

Tämä artikkeli käsittelee Yhdysvalloissa kehitettyä, näyttöön perustuvaa Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy -menetelmää (CPC-CBT), jonka tavoitteena on saada vanhempien lapsiinsa kohdistama kuritusväkivalta loppumaan ja parantaa vanhempien ja lasten keskinäistä vuorovaikutusta. Menetelmä soveltuu myös ennaltaehkäisevästi kaltoinkohtelun riskin vähentämiseen. Mallissa työskennellään samanaikaisesti sekä lasten että vanhempien kanssa, erikseen ja yhdessä.

Artikkeli on kuvaileva kirjallisuuskatsaus, joka tarjoaa tutkimustietoa CPC-CBT -työmuodosta. Aineistoon valittiin 17 tutkimusta tai raporttia kesällä 2018. Tutkimusmenetelmä on sisällön-analyysi. Tuloksissa on esitetty lasten, vanhempien ja työntekijöiden kokemuksia CPC-CBT -työskentelyyn osallistumisesta ja työskentelyllä tavoiteltuihin muutoksiin pääsemisestä. Lisäksi artikkelissa on tarkasteltu aiemmissa kirjallisuuskatsauksissa raportoituja, menetelmällä saavutettuja muutoksia perheissä sekä tutkimuksista saatua tietoa menetelmää käyttävien työntekijöiden tietotaitovaatimuksista.

Työskentelystä on saatu hyviä kokemuksia sekä työmuodon kehittäjämaassa Yhdysvalloissa että Ruotsissa. Tutkimusten tulosten mukaan kuritusväkivalta on loppunut tai vähentynyt, lasten posttraumaattiset oireet ovat vähentyneet, lasten ja vanhempien vuorovaikutus on parantunut ja positiivinen kasvatus on lisääntynyt. Lisätutkimusta tarvitaan vielä, sillä tutkimukset ovat osin pilottitutkimuksia pienillä otoksilla vailla pitkän ajan seurantaa.

ASIASANAT: Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy, kaltoinkohtelu, kuritus, menetelmä

MERJA KORTELAINEEN, RIITTA VORNANEN, MERJA ANIS

YDINASIAAT

- CPC-CBT on näyttöön perustuva väkivaltatyön työmuoto koko perheelle.
- CPC-CBT -työskentelyn tuloksena vanhempien lapsiinsa kohdistama kuritusväkivalta on loppunut tai vähentynyt ja perheenjäsenten hyvinvointi on lisääntynyt.
- CPC-CBT -menetelmän käyttöönotosta on saatu hyviä kokemuksia kehittäjämääräisellä ulkopuolella.
- Kokemusten kerääminen ja vaikuttavuuden tutkiminen ovat tärkeitä tulevaisuudessa.

JOHDANTO

Vanhempien lapsiinsa kohdistama väkivalta on merkittävä lasten hyvinvointia vahingoittava tekijä. Kouluterveyskyselyn 2019 mukaan 13 % vastanneista alakoululaisista ja 12 % yläkoululaisista oli kokenut fyysistä väkivaltaa viimeisen vuoden aikana vanhemman roolissa olevan taholta (1). Pieniin lapsiin kohdistuneista rikosepäilyistä jopa 90 % on perheensisäistä fyysistä väkivaltaa (2). Tietoisuus väkivallan kauaskantoisista vaikutuksista vaikuttaa olevan yleistä (3). Silti tukistamista ja luunapin antamista ei vanhempien asenteissa aina mielletä väkivallaksi. Tietyissä tilanteissa niiden käytön hyväksyy melkein kolmannes vanhemmista. (4.) Äitien ja isien omaan raportointiin perustuvien tutkimusten mukaan 6 % vastaajista ilmoitti käyttäneensä vakavaa väkivaltaa (lyöminen, pureminen, potkaiseminen, ravistelu) lastaan kohtaan viimeisen vuoden aikana (5,6). Lievimpien väkivallan muotojen käyttö kasvatuksessa nosti vanhemman riskiä käyttää vakavaa väkivaltaa 11 kertaa suuremmaksi verrattuna vanhempiin, jotka pidättäytyivät fyysisen väkivallan käytöstä kasvatuksessa (6).

Väkivallalla tarkoitetaan vallan, kontrollin tai fyysisen voiman tahallista käyttöä tai sillä uhkaamista siten, että tämä kohdistuu toiseen ihmiseen tai ihmisryhmään ja että tämä johtaa tai voi johtaa fyysisen tai psyykkisen vamman syntymiseen, kehityksen häiriytymiseen, perustarpeiden tyydyttymättä jäämiseen tai kuolemaan. Lapsen kohdistuva fyysinen väkivalta (child physical abuse) on yksi väkivallan ilmenemismuoto, mikä ilmenee lapsen ruumiillisen koskemattomuuden tahallisen loukkauksena. (7.) Kuritusväkivalta (corporal punishment) tarkoittaa toimintaa, jossa lasta pyritään rankaisemaan ja säätelemään hänen käytöstään aiheuttamalla tahallisesti ruu-

miillista tai henkistä kipua tai kärsimystä (4). THL:n väkivaltakäsitteiden sanastossa sitä ei ole haluttu määritellä omaksi kokonaisuudeksi, ettei tule mielikuvaa siitä, että minkäänlainen väkivalta olisi hyväksyttävää lasten kasvattamista (7). Tässä artikkelissa kuritusväkivalta -käsite on käytössä, sillä se on tutkimusaineistoissa käytetty termi.

Vanhempien lapsiinsa kohdistamassa kuritusväkivallassa on usein kyse vuorovaikutuksen pulmista, vanhemmuuden taitojen puutteista ja omissa lapsuudessa koetun väkivallan vaikutuksista vanhemmuuteen (5,6). Väkivallasta kysyttäessä erityisesti äidit ovat halukkaita kertomaan lapsiinsa kohdistamasta kuritusväkivallasta. Heidän mukaansa tarpeisiin vastaavia palveluja vanhemmuuteen on hankala Suomessa löytää. (6.)

Kansalliset säädökset (8) ja kansainväliset sopimukset (9,10) velvoittavat lasten kohtaaman väkivallan vastaiseen työhön. Tutkimusnäyttöön perustuvien, strukturoitujen vanhemmuusohjelmien käyttöönoton tärkeys lapsiin kohdistuvassa väkivaltatyössä on nostettu esiin myös Väkivallaton lapsuus -toimenpideohjelmassa 2020–2025 (11). Erilaisiin tarpeisiin suunnattujen tukipalvelujen saatavuus ja huolellinen arvio työskentelyn sopivuudesta sitä tarvitseville on tärkeää, ettei tulisi turhautumisia ja aloitettujen palvelujen keskeytyksiä (12). Näyttöön perustuvien työmuotojen lisääntyminen on avannut mahdollisuuden arvioida työmuotojen sopivuutta. Tieto tuloksista ja siitä, miten, kenelle ja miksi mikäkin menetelmä on käytettävissä, antaa pohjaa oikeaan osuvalle työmuodon valinnalle. (13.) Väkivallan ja trauman hoitoon lapsilla käytettävistä näyttöön pohjautuvista menetelmistä osa on suunnattu pelkästään lapsille (14,15). Menetelmissä, joissa vanhempi on mukana, vanhemman kanssa käsiteltävät teemat vaihtelevat, työskentely on erillistä tai lapsen kanssa yhteistä ja vanhemman rooli tekijänä, väkivaltaa käyttämättömänä ja väkivallan käytön riskissä olevana määrittelee mukaan pääsyä (15). Suomesta puuttuu koko perheelle suunnattu näyttöön perustuva väkivaltatyön työmuoto.

Tässä tutkimuksessa tutkimme koko perheelle, vanhempien ja lasten yhtäaikaan työskentelyyn tarkoitettua Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy -menetelmää (myöhemmin CPC-CBT) (16). Ruotsissa CPC-CBT:tä on mallinnettu ja toteutettu vuodesta 2006 läh-

tien. Menetelmän ruotsalainen nimi on KIBB, Kognitiv Integrerad Behandling vid Barnmiss-handel. (17,18.) Suomessa Ensi- ja turvakotien liitto pilotoi CPC-CBT:tä osana Ylisukupolvisen kaltoinkohtelun katkaiseminen -hanketta. Mukana pilotointityössä ovat Viola -väkivallasta vapaaksi ry ja Vaasan ensi- ja turvakoti ry.

Lapseen kohdistuvan väkivallan loppumiseen tähtäävistä menetelmistä on tärkeää tutkia, miten niiden toimivuutta voi parantaa osoittamalla niiden mekanismeja vähentää tai ehkäistä lasten ruumiillista kuritusta (13,15,19,20) ja miten ne on siirretty teoriasta käytäntöön (13). Ennen käyttöönottoa työntekijöiden on syytä etsiä tutkimustietoa tarjolla olevista työmuodoista käytännössä, jotta tulisi ilmi, mitä positiivisia ja realistisia tuloksia työmuodolla voi olla (21). Vertailevaa tutkimusta lasten kaltoinkohtelun ehkäisyyn ja hoitoon suunnatuista menetelmistä tulisi tehdä enemmän, ja tutkimustietoa tulisi olla kootusti työntekijöille saatavilla (19).

Tässä tutkimuksessa halusimme saada selville, miten CPC-CBT -työmuotoa on käytetty perheiden kanssa tehtävässä väkivaltatyössä ja millaisia kokemuksia lapsilla, vanhemmilla ja työntekijöillä on CPC-CBT:n käytöstä. Tieto on tärkeää menetelmän käytettävyyden arvioimiseksi Suomessa.

Tutkimuskysymyksenä on:

Millaisia tutkimustuloksia on kansainvälisesti saatu CPC-CBT -työmuodosta?

Tämä tutkimus on tehty kuvailevana kirjallisuuskatsauksena, koska on pyritty saamaan tutkimusaineistoon kaikki se tieto, mitä eri maista on saatavilla CPC-CBT -työmuodosta. Ennako-oletuksena oli, että tehtyjen tutkimusten määrä on pieni.

COMBINED PARENT-CHILD COGNITIVE BEHAVIORAL THERAPY

CPC-CBT:n on Yhdysvalloissa kehittänyt Melissa Runyon työryhmineen (Cares Institute, Child Abuse Research Education and Service) (16). California Evidence-Based Clearinghouse for Child Welfare -rekisteri (CEBC) kokoaa tietoa lapsille ja perheille suunnatuista interventioista. CPC-CBT sisältyy rekisteriin ja on luokiteltu siinä lupaavana tutkimusnäyttöön perustuvana työmuotona ja lasten hyvinvointiin tähtäävien palvelujen käyttötarkoituksessa korkeimmalla luokituksella. (22.)

CPC-CBT on suunnattu perheille, joissa vanhempi on kohdistanut fyysistä väkivaltaa tai muuta kuritusväkivaltaa lastaan kohtaan tai vanhempi on riskissä käyttäytyä väkivaltaisesti lastaan kohtaan (16,23,24). Työskentelyyn osallistuvat vanhemman roolissa olevat ja perheen 3–17-vuotiaat lapset. Menetelmä sisältää 16–20 kerran viikossa toteutettavaa tapaamista yhden perheen työskentelynä tai ryhmämuotoisena työskentelynä. Tapaamiskertojen aluksi vanhemmat ja lapset työskentelevät erikseen. Lopuksi perhe harjoittelee yhdessä teemana olleita taitoja. Tapaamisen kesto on 90 minuuttia ja ryhmämuotoisena kaksi tuntia kerrallaan. Strukturoidusta työskentelyrakenteesta huolimatta työskentely räätälöidään perheiden tarpeiden mukaiseksi. Arviointi menetelmän sopivuudesta perheelle tehdään huolella, ja turvallisuus on läpi koko työskentelyn huomioitava asia. Työskentelyn edellytys on, että vanhemmat sitoutuvat väkivallattomuuteen. Vanhemmat sitoutuvat myös avoimuuteen tuomalla työskentelyyn tietoa perheessä sattuneista tilanteista. (16,23,25,26.) Mahdollisesta työskentelyn aikana ilmenneestä väkivallasta ollaan yhteydessä lastensuojeluun (16).

Työskentelyssä on neljä osaa. Ensimmäiset tapaamiskerrat sisältävät motivoinnin ja työskentelyyn kiinnittymisen elementtejä sekä psykoedukatiivisen työskentelyn. Perheen tarpeista lähtevä taitojen lisääminen on toinen osa työskentelyä. Perheen turvasuunnitelman laadintaan siirytään riittävien taitojen omaksumisen jälkeen. Viimeisenä on selventävä työskentelyvaihe, jossa lapset käsittelevät huolellisen ja asteittain tapahtuvan altistumisen kautta omia väkivaltakokemuksiaan ja vanhemmat ottavat vastuun käytöksestään. Työntekijät arvioivat perheenjäsenten valmiutta tähän työskentelyvaiheeseen ja etenevät perheenjäsenten valmiuksia huomioiden. (16,23,26.) Pääteemojen jakaantuminen tapausmanneroille on esitetty taulukossa yksi. (Taulukko 1.)

Työskentely pohjautuu kognitiivis-behavioraaliseen teoriaan sisältäen elementtejä aiemmin kehitetyistä kognitiivis-behavioraaliseen teoriaan pohjautuvista menetelmistä seksuaalisen, fyysisen tai lähisuhdeväkivallan hoitoon. Myös motivoivat menetelmät, perhesysteeminen lähestymistapa sekä trauma- ja kehitysteoriat ovat työskentelyn taustalla. (23,25-27.) Mallin kehittäjät uskovat olevan hyödyllistä, kun yksi inter-

Taulukko 1. CPC-CBT -työskentelyn rakenne pääpiirteissään

Tapaamiskertojen (1-16) jakaantuminen neljään osa-alueeseen	Keskeisimmät teemat
Kiinnittyminen ja psykoedukaatio (1-3)	Tutustuminen, motivoituminen ja sitoutuminen työskentelyyn, tavoitteet työskentelylle, tieto ilmiöstä ja vanhemmille myös lasten kehityksestä. Lapset aloittavat myös tunteiden käsittelyn.
Taidot (4-7)	Perheen tarpeiden mukaiset selviytymis-, tunne- ja vanhemmuustaidot, vihan hallinta, itsestä huolehtiminen. Opitun harjoittelua.
Turvallisuus (8-11)	Perheen turvasuunnitelman laadinta ja harjoitukset. Vanhempien ja lasten tarpeista esiin tulleiden taitojen harjoittelua.
Väkivaltakokemuksen selvittäminen ja vastuunotto (12-16)	Lapset kokoavat traumanarratiivin kaltoinkohtelun kokemuksistaan työntekijän tuella kirjoittaen kirjeen vanhemmilleen tai tekemällä muun tuotoksen. Vanhemmat vastaavat lasten kirjeeseen ja ottavat vastuun käytöksestään.

ventio pystyy auttamaan lapsia selviämään traumasta ja väkivallasta, sekä voimaannuttaa ja motivoi vanhempia säätelemään tunteitaan ja käyttämään väkivallattomia vanhemmuuden keinoja. Työskentely parantaa vanhemman ja lapsen välistä vuorovaikutusta sekä vahvistaa heidän suhdettaan auttamalla vanhempia lopettamaan väkivallan kierre (26).

Kognitiivis-behavioraalista lähestymistapaa pidetään tehokkaana menetelmänä vähentämään vanhemman aggressiota ja väkivallan käytön todennäköisyyttä kasvatuksessa (28). CPC-CBT -työskentelyssä työntekijä auttaa vanhempaa luomaan ja vahvistamaan toimivia taitoja ja selviytymisstrategioita käytännön perhe-elämään. Perheessä tapahtuneiden tilanteiden tarkka läpikäyminen sekä niihin liittyvien ajatusten, tunteiden ja toiminnan tarkastelu ovat keskeisiä uusien käyttäytymismallien omaksumisessa. (25.) Tuloksellinen työskentely edellyttää työntekijältä sekä menetelmäosaamista että soveltuvuutta uudelleenlaiseen työskentelytapaan (29). Positiivisten kasvatuskeinojen lisääntyminen arjessa auttaa vanhempaa huomaamaan niiden toimivuuden. Vuorovaikutussuhteen paraneminen vanhemman ja lapsen välillä puolestaan muuttaa kodin ilmapiiriä. (16.)

TUTKIMUSMENETELMÄ JA AINEISTO

Kirjallisuuskatsauksella kartoitetaan tietoa siitä, mitä kyseisestä tutkittavasta aiheesta jo tiedetään aiemman tutkimuksen valossa (30). Koottu, tiivistetty tieto helpottaa käytännön työntekijöitä työskentelymenetelmän valinnassa (31). Yksi kirjallisuuskatsauksen muoto on kuvaileva kirjallisuuskatsaus, mikä pitää sisällään aikaisemman

tiedon kokoamista, kuvaamista ja tarkastelua yleiskatsauksena ilman tarkkoja ja tiukkoja sääntöjä. Erityispiirteinä sillä on aineistolähtöisyys ja ymmärtäminen. (32.) Artikkelimme on aineistolähtöinen, kuvaileva kirjallisuuskatsaus CPC-CBT -työmuodosta.

Aineiston etsinnässä käytettyjä tietokantoja olivat Google Scholar, Academic Search Premier, SocINDEX with Fulltext, Social Science Database, Sociology Database, Scopus ja lisäksi vielä artikkelihaku Turun yliopiston kirjaston Volterista. Valintakriteerinä olivat systemaattisella tiedonhaulla ja tiedonhaulla saadun aineiston viitteitä läpikäymällä saadut tutkimukset, raportit, artikkelit, työmuodon ohjeistukset ja käsikirjat, jotka käsittelevät CPC-CBT -työmuotoa ja ovat saatavilla kokotekstinä englannin- tai ruotsinkielisenä ilman vuosirajaa. Sekä kvalitatiiviset, että kvantitatiiviset ja teoreettiset aineistot otettiin mukaan. Aineiston tuli käsitellä CPC-CBT -menetelmää koskevia tutkimustuloksia. Monen tyyppinen aineisto mahdollisti mahdollisimman kattavan kuvan saamisen menetelmästä.

Hakusanoiksi päätyivät ”CPC-CBT” ja ”Combined Parent Child Cognitive Behavioral Therapy”. Hakusana ”CPC-CBT” toi osuvat tulokset hakusanan ”Combined Parent Child Cognitive Behavioral Therapy” tuodessa hallitsemattoman määrän aineistoon kuulumattomia tuloksia. Hakutulosten ollessa kohtuuttoman suuret, kuten Social Science Database 8714, Sociology Database 5053 ja Turun yliopiston kirjaston Volterin artikkelihaussa 18788, jätettiin ne läpikäymättä. Aineiston muodostumisen vaiheet on esitetty taulukossa kaksi (Taulukko 2). Aineistoon saaduista teksteistä luettiin 38 jul-

kaisua. Niistä 26 osuaa päätyi tulostettavaksi ja tarkempaan tarkasteluun sekä ydinkohtineen taulukoitavaksi. Tutkimukseen valikoitui mainituista 26 julkaisusta lopulta 17 tekstiä (Taulukko 3). Aineistoon sisällytetyt tutkimukset oli tehty joko Ruotsissa tai Yhdysvalloissa. Aineiston ulkopuolelle jäivät menetelmää, sen kehittämistä ja sisältöjä esittelevät artikkelit, rekisteriseloste, käsikirja menetelmästä sekä artikkelit, joissa CPC-CBT oli mainintana.

Aineiston järjestämisen ja lukemisen (33) yhteydessä aineisto jakaantui kahteen kategoriaan.

CPC-CBT -työmuotoon ja sen asiakastyön tutkimuksiin ja raportteihin liittyviä aineistoja oli 10. Toisena ryhmänä oli seitsemän kirjallisuuskatsausta, joiden yhtenä aineistona oli CPC-CBT -työmuotoa koskeva tutkimus. Aineiston aihealueita koodattiin alleviivaamalla teksteihin ja kirjoittamalla niitä samalla alustaviin teeman mukaisiin ryhmiin. Koodeja ja teemoja oli helppo muodostaa, koska osa aineistosta sisälsi valmiita teemoja tai ne olivat helposti hahmoteltavissa. (Taulukko 4)

Taulukko 2. Aineiston muodostumisen vaiheet

Tietokanta	Hakutermi	Haun tulokset	Abstraktien lukemiseen valittu	Koko teksti luettu	Koko teksti tulostettu ja luettu	Valittu aineisto
Academic Search Premier	CPC-CBT	4	4	4	4	3
	Combined Parent Child Cognitive Behavioral Therapy	12	12	–	–	.
SocINDEX with Fulltext	CPC-CBT	3	3	3	–	.
	Combined Parent Child Cognitive Behavioral Therapy	8	8	–	–	–
Social Science Database	CPC-CBT	2	2	1	1	1
	Combined Parent Child Cognitive Behavioral Therapy	8714	–	–	–	–
Sociology Database	CPC-CBT	2	2	2	–	–
	Combined Parent Child Cognitive Behavioral Therapy	5053	–	–	–	–
Scopus	CPC-CBT	6	6	4	–	–
	Combined Parent Child Cognitive Behavioral Therapy	226	226	1	1	1
Google Scholar	CPC-CBT	87	87	17	14	6
	Combined Parent Child Cognitive Behavioral Therapy	73	73	–	–	–
Volter artikkelihaku	CPC-CBT	39	39	6	6	6
	Combined Parent Child Cognitive Behavioral Therapy	18788	–	–	–	–
Koko tekstin lukemiseen päätyneet aineisto				38	26	17

Taulukko 3. Katsaukseen sisällytetty aineisto

Tutkimuksen tai raportin tekijät, vuosi, nimi	Tarkoitus	Aineisto	Tulokset, tuotos CPC-CBT:n osalta
(13) Schneider SJ, Grilli SF, Schneider JR. 2013. Evidence-Based Treatments for Traumatized Children and Adolescents	Katsaus lasten ja nuorten traumoihin keskittyneistä työmuodoista käyttötarkoituksineen	12 tutkimusta, mukana CPC-CBT:stä Runyon ym.(2010) RCT -tutkimus	– Lupaava työmuoto kuritusväkivallan ja lasten traumaattisten kokemusten hoitoon
(14) Dorsey S, McLaughlin KA, Kerns SEU, ym. 2017. Evidence Base Update for Psychosocial Treatments for Children and Adolescents Exposed to Traumatic Events	Katsaus lasten ja nuorten traumakokemusten psykososiaalisen hoidon interventioista	37 tutkimusta erilaisista interventioista, CPC-CBT:sta mukana Runyon ym. (2009) ja (2010)	– Tekijävanhemman osallistuminen tukee tavoiteltuja vaikutuksia – Otokset ovat pieniä ja seuranta-aika lyhyt – EBP luokittelun tasolla 2: lupaava
(15) Leenarts LEW, Diehle J, Doreleijers TAH, ym. 2013. Evidence-based treatments for children with trauma-related psychopathology as a result of childhood maltreatment: a systematic review	Katsaus lasten kaltoinkohtelun hoitoon suunnatuista näyttöön perustuvista interventioista	33 interventiota, joista yksi CPC-CBT Runyon ym. (2010)	– Pieni otos, puutteellinen seurantatieto, melko suuri keskeyttäneiden määrä – Ainut katsaukseen sisällytynyt interventio, jota tarjottiin myös ennaltaehkäisevästi vanhemmille
(19) Temcheff CE, Letarte MJ, Boutin S, ym. 2018. Common components of evidence-based parenting programs for preventing maltreatment of school-age children	Katsaus lasten kaltoinkohtelun hoitoon suunnattujen työmuotojen osatekijöistä, joiden avulla työntekijöiden olisi helpompi valita perheelle sopiva työmuoto	14 näyttöön perustuvaa työmuotoa, yksi niistä CPC-CBT	– CPC-CBT sisällytetty CEBC -rekisteriin ja on näyttöön perustuvien työmuotojen luokituksessa ”lupaava”, mikä katsauksen tekijöiden mukaan merkittävää menetelmälle
(20) Vlahovicova K, Melendez-Torres GJ, Lejten P, ym. 2017. Parenting Programs for the Prevention of Child Physical Abuse Recurrence: A Systematic Review and Meta-Analysis	Katsaus sosiaalisen oppimisen teoriaan perustuvien vanhemmuustyöskentelyjen vaikuttavuudesta	14 tutkimusta, mukana Runyon ym. (2010)	– CPC-CBT:llä ei mainittavaa eroa ruumiillisen kurituksen vähenemisen osalta verrokki-ryhmään nähden, pieni otos, vaikuttavuuden näytössä puutteita
(21) Goldman Fraser J, Lloyd S, Murphy R, ym. 2013. A Comparative Effectiveness Review of Parenting and Trauma-Focused Interventions for Children Exposed to Maltreatment	Katsaus eri interventioiden vaikutuksesta vähentää kaltoinkohtelun haitallisia vaikutuksia alle 14 -v. lapsiin	17 interventiota, mukana CPC-CBT:stä Runyon ym. (2010)	– Erinomainen vähentämään lasten traumaoireita – Näyttö käyttäytymisen ja henkisen terveyden kohentamiseksi ja vanhempi-lapsi vuorovaikutuksen osalta puutteellista
(23) Runyon MK, Deblinger E, Schroeder CM. 2009. Pilot Evaluation of Outcomes of Combined Parent-Child Cognitive-Behavioral Group Therapy for Families at Risk for Child Physical Abuse	Esittelee CPC-CBT -mallin ja pilottitutkimuksen tulokset	Strukturoitu tiedon keruu (BDI-II, PAI, CBCL, CDI, K-SADS-P/L PTSD,CTSPC, APQ) ennen ja jälkeen työskentelyn 12 vanhemman roolissa olleelta ja 21 lapselta. 48 % vanhemmista fyysisistä väkivaltaa käyttäviä ja loput riskin perheitä.	– Vanhempien väkivalta ja ärtyneisyys lapsia kohtaan vähentyi, johdonmukaisuus kasvatuksessa lisääntyi – Lasten posttraumaattinen stressi ja käyttäytymisen pulmat vähentyivät
(24) Runyon MK, Deblinger E, Steer RA. 2010. Group Cognitive Behavioral Treatment for Parents and Children At-Risk for Physical Abuse: An Initial Study	Ainut satunnaistettu kontrolloitu tutkimus (RCT) CPC-CBT:n ja vain vanhemmille suunnatun CBT:n välillä.	CPC-CBT -työskentelyn 24 vanhempaa ja 34 lasta sekä 20 vanhempaa Parent Only CBT:stä (heillä 26 lasta). Strukturoidut lomakkeet (CTS-PC, K-SADS-P/L PTSD,APQ, CBCL ennen, jälkeen ja 3 kk työskentelyn päättymisestä)	– Molemmat menetelmät lupaavia ruumiillisen kurituksen vähenemiseksi – CPC-CBT auttoi lasten posttraumaattisiin oireisiin ja paransi vanhemmuuden taitoja verrokki-ryhmään nähden – Seurannassa vain vanhemmille suunnattu työskentelyssä olleet käyttivät vähemmän ruumiillista kuritusta verrattuna CPC-CBT:ssä olleisiin
(28) Santini PM, Williams LCA. 2016. Parenting Programs to Prevent Corporal Punishment: A Systematic Review	Katsaus vanhemmille suunnatuista kaltoinkohtelun loppumiseen tähtäävistä interventioista	9 tutkimusta, mukana CPC-CBT:stä Runyon ym. (2009) ja Kjellgren ym. (2013)	– Pienet otokset, vertailevan tutkimuksen puute – Siirrettävyyden vaikeus Yhdysvalloista Ruotsiin – Tulokset hyviä molemmissa tutkimuksissa

(34) Thulin J. 2015. Samtal med barn och föräldrar samt KIBB behandlare, socialsekreterare och åklagare. Kirjassa Svedin ym. Slutrapport: KIBB projektet, 29–37	Käyttäjäkokemusten esiin saaminen	KIBB -projektin aikainen kysely 18 lapselle, 24 vanhemmalle ja 31 työntekijälle	– Myönteiset käyttäjäkokemukset – Kysely tuo esiin huomioitavia seikkoja ja kehittämiskohteita
(35) Thulin J, Kjellgren C, Nilsson D. 2018. Children's experiences with an intervention aimed to prevent further physical abuse	Esittelee lasten kokemuksia CPC-CBT -työskentelystä	20 iältään 9–17 vuotiaan CPC-CBT -työskentelyyn osallistuneen lapsen haastattelu työskentelyn päätyttyä	– Lasten kokemuksen mukaan työskentely on lapsikeskeistä, se on auttanut vanhempia lopettamaan fyysisen väkivallan, lasten ja vanhempien vuorovaikutus on parantunut
(36) Kjellgren C, Svedin CG, Nilsson D. 2013. Child Physical Abuse – Experiences of Combined Treatment for Children and their Parents: A pilot study	Pilottitutkimustulokset Ruotsin KIBB -työmuodosta vuosina 2010–2011 työskentelyssä olleiden osalta	Strukturoitu tiedon keruu (CDI, TSCC, BDI-II, CBCL, K-SADS PTSD, APQ ennen ja jälkeen CPC-CBT -työskentelyn, 18 perhettä, 26 aikuista ja 25 lasta.	– Lupaava työskentely ruotsalaisessa kontekstissa – Lasten ja vanhempien masentuneisuusoireet vähenivät työskentelyn myötä, lasten traumaoireet helpottuivat, vanhempien väkivaltaisuus väheni ja positiiviset vanhemmuustaidot lisääntyivät
(37) Thulin J, Kjellgren C. 2017. Treatment in Barnahus: Implementing Combined Treatment for Children and Parents in Physical Abuse Cases	Esittelee CPC-CBT -työmuotoa ja ruotsalaista KIBB – mallinnusta sekä tutkimustulokset KIBB -työskentelystä	28 perhettä, 34 lasta ja 45 vanhempaa. Haastattelu ja strukturoitu (TSCYC, APQ, BDI, LYLES, TSCC) tiedon keruu ennen työskentelyä, työskentelyn päätyttyä ja 6 kk sen jälkeen	– Lasten traumaoireet ja käytöspulmat helpottuivat, vanhempien väkivalta kasvatuksessa vähentyi, kasvatustaidot kohentuivat, perheiden hyvinvointi lisääntyi
(38) Kjellgren C, Nilsson D, Thulin J. 2017. Implementering av en strukturerad behandlingsmodell vid barnmisshandel – ett tioårsperspektiv	Esittelee KIBB -mallin käyttöönottoa ensimmäisen 10 vuoden ajalta Ruotsissa	käyttöönottoprosessin kuvaus sekä tulokset kyselystä sosiaalityöntekijöille	– Näyttöön perustuvan työmuodon käyttöönotto on vuosia kestävä prosessi – Kyselyn mukaan sosiaalityöntekijät uskoivat KIBB – menetelmään ja ovat valmiita satsaamaan sen käyttöön
(39) Cares Institute. Child Abuse Research Education & Service. 2010. How to Implement Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy (CPC-CBT)	Esittelee CPC-CBT -työmuodon perustan: työskentelyrakenne, toteuttaminen käytännössä, työskentelyn edellytykset	CPC-CBT:n luojien mallinnus ja Runyon & Deblinger 2009 ja 2010 tutkimukset taustalla	Koottu perustieto työmuodosta työntekijöille, organisaatioille ja muille tahoille
(40) Söderlind Göthner Y. 2015. KIBB utbildningen. Kirjassa Svedin ym. Slutrapport: KIBB projektet, 39–41	Kokooa kehittämistyötä, ruotsalaisen KIBB -koulutuksen luomisen vaiheet, rakenteen ja vaatimukset pääpiirteissään	KBB- projektin aikainen kehitystyö	– Menetelmäkoulutus on edellytys työskennellä mallin mukaisesti Ruotsissa
(41) Santa-Sosa EJ, Runyon MK. 2014. Addressing Ethnocultural Factors in Treatment for Child Physical Abuse	Tuo esiin kulttuurisia tekijöitä, jotka tulee ottaa huomioon CPC-CBT -työskentelyssä	Kolme lyhyttä kuvausta CPC-CBT -työskentelystä eri kulttuuritaustaisten perheiden kanssa	– Useita huomioitavia seikkoja CPC-CBT -työskentelyssä eri kulttuuritaustaisten kanssa – Työntekijöiden koulutuksessa nämä seikat huomioitava

APQ – Alabama Parenting Questionnaire

BDI-II – Beck Depression Inventory

CBCL – Child Behavior Checklist

CDI – Children's Depression Inventory

CTSPC – Parent-Child Conflict Tactics Scale

K-SADS-P/L PTSD – Kiddie Schedule for Affective Disorders and Schizophrenia for School-Aged children Present and Lifetime

version-PTSD Section Posttraumatic Stress Disorder Interview

LYLES- Linköping Youth Life Experiences Scale

TSCC – Trauma Symptom Checklist for Children

TSCYC – Trauma Symptom Checklist for Young Children

PAI – Parental Anger Inventory

Taulukko 4. Tulosten jakautuminen eri teemoihin

TEEMA	ALATEEMAT			
Tulokset kokemuksista	Lasten kokemukset CPC-CBT -työskentelyyn osallistumisesta	Vanhempien kokemukset CPC-CBT -työskentelyyn osallistumisesta	Työntekijöiden kokemukset CPC-CBT -menetelmästä	
Tulokset CPC-CBT -työskentelyllä tavoitelluista muutoksista	Lasten esiin tuomat muutokset	Vanhempien esiin tuomat muutokset	Työntekijöiden esiin tuomat muutokset perheissä	CPC-CBT -työskentelymalli kirjallisuuskatsauksissa
Työntekijöiden tietotaitovaatimukset aineistoon sisältyvissä tutkimuksissa	–			

TULOKSET KOKEMUKSISTA

LASTEN KOKEMUKSET CPC-CBT -TYÖSKENTELYYN OSALLISTUMISESTA

Tutkimusaineistossa lasten käyttökokemuksia CPC-CBT -työskentelystä oli ruotsalaisissa julkaisuissa. Saatavilla oli 18 lapselle tehty haastattelu (34) ja puolistrukturoitu kysely 20 lapselle (35). Saatavilla olleissa yhdysvaltalaisissa tutkimuksissa ei ole tutkittu lasten kokemuksia työmenetelmästä.

Lapset pitivät työskentelyn rakenteesta, jossa joka tapaamiskerralla työskennellään ensin lapset ja vanhemmat erikseen ja sitten lopuksi yhdessä. Työntekijän tutuksi tuleminen ja luottamuksen syntyminen auttoivat kertomaan omista huolista ja kokemaan turvallisuutta. Lasten mukaan työntekijä ymmärsi ja otti huomioon mahdollisen pelon ja huolen koskien perheen yhteistä tapaamista ja käsiteltäviä asioita. Tutkimuksen mukaan lasten kerronnasta kuvastui työskentelyn lapsiystävällisyys. (35.)

Myös työntekijän antama apu lapsille oli tärkeää, kun työskentelyn viimeisillä kerroilla lapset kirjoittivat kirjeen vanhemmilleen (34,35). Kirjeen kirjoittaminen vanhemmille oli lasten mukaan vaikuttava osa työskentelyä. Kirjeessä lapset pystyivät kertomaan kokemuksistaan ja tunteistaan. Vanhempien vastatessa kirjeeseen tuli lapsille hyvä olo, ja se ikään kuin lähensi lapsia ja vanhempia entisestään. Osa lapsista kuuli ensi kerran vanhemman olevan pahoillaan sattuneesta ja myöntävän tehneensä väärin. Osa lapsista taas koki, että kokemuksista kirjoittaminen toi ikävällä tavalla mieleen kokemukset, mutta apu työntekijältä auttoi ja kirjoittamisen jälkeen oli helpottunut olo. (35.)

Lapset kommentoivat, että tapaamisissa oli mukavaa, vaikka ennen tapaamisiin lähtöä ei olisi halunnut lähteä mukaan. Tapaamisiin meni paljon aikaa, ja harrastuksia jäi väliin. Pelaaminen, kortit ja muut tunteiden käsittelyn välineet sekä se, että sai puhua aikuisen kanssa, syödä ja leikkiä, olivat lasten mukaan työskentelyssä mukavia asioita. Tapaamiset koettiin myös perheen viettämäksi yhteiseksi ajaksi. Yhtäältä lapset saivat puhua kotioloista vapaasti, mutta toisaalta heidän piti erityisesti puhua vaikeista asioista. Työskentelyssä lapset oppivat, että tehdyn turvasuunnitelman kautta voi itse myös vaikuttaa kodin ristiriitatilanteiden etenemiseen ja että kotioloista saa kertoa. (34.)

VANHEMPIEN KOKEMUKSET CPC-CBT -TYÖSKENTELYYN OSALLISTUMISESTA

Vanhempien käyttökokemuksia CPC-CBT -työmenetelmästä on saatu Ruotsissa 24 vanhemman kanssa käydyistä keskusteluista, mitkä toteutettiin kunkin vanhemman CPC-CBT -työskentelyn jälkeisessä tapaamisessa (34). Muita tutkimuksia vanhempien kokemuksista ei ollut saatavilla.

Työntekijän tapa työskennellä ja suhteen muodostuminen työntekijään saivat huomiota vanhemmilta. Vanhemmat kokivat, että apua saatiin nopeasti ja oli mahdollisuus puhua tuomitsemattomassa, vanhempaa arvostavassa ilmapiirissä. Työskentely koettiin pituudeltaan hyväksi, ja viikoittaiset tapaamiset saivat pysymään kiinni työskentelyprosessissa. Kokonaisuus koettiin hyväksi. Toteutuksen rakenne toi perheelle yhteistä aikaa, siihen sisältyi iloa ja lasten kanssa puhumista. Työskentely opetti vanhempia ajattelemaan uudella tavalla ja auttoi heitä näkemään lapsensa uudesta näkökulmasta. (34.)

Osa vanhemmista koki, että työskentely vei aikaa ja oli liian pitkäkestoista. Osallistuminen oli vanhemmille stressaavaa, ja he kokivat olevansa jaksamisensa ääri rajoilla. Yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa olisi toivottu enemmän, samoin tietoa kuritusväkivaltaan liittyvien oikeusprosessien kulusta. Pitkittyminen ja tietämättömyys oikeusprosessin etenemisestä veivät aikaa vanhempien ajatuksissa ja olivat häiriötekijä työskentelyssä. Kaivattiin tietoa siitä, mihin kriisitilanteissa voi ottaa yhteyttä keskusteluavun saamiseksi. Osa vanhemmista koki työskentelyssä olleen liikaa toistoa, ja osa koki lopputuloksen heikkona, kun ongelmat jatkuivat. Keinottomuus vanhempana turhautti, kun kinastelevia lapsia ei saanut fyysisesti erottaa toisistaan. Vanhemmat kokivat turvasanan toimivaksi keinoksi ja toivoivat sen esilletuloa aikaisemmassa työskentelyvaiheessa, jotta sen harjoitteluun olisi enemmän aikaa. (34.)

Eräs vanhempi kiinnitti huomiota työmuodon nimeen ja koki ikävänä, kun nimessä on sana kaltoinkohtelu. Lukujärjestys teemoista olisi vanhempien mukaan auttanut hahmottamaan työskentelyn etenemistä. Osalla vastanneista oli kokemusta ryhmämuotoisesta työskentelystä, vaikka perhekohtainen työskentely oli yleisintä. Ryhmä toi mahdollisuuden tavata samassa tilanteessa olevia perheitä. Osalle ryhmämuotoinen toiminta ei ollut hyvä kokemus, sillä ryhmässä oli liian erilaisia perheitä ja sen vuoksi oli hankalaa yhdistää eri ongelmia työskentelyyn. (34.)

TYÖNTEKIJÖIDEN KOKEMUKSET CPC-CBT -TYÖSKENTELYSTÄ

Ruotsissa 31 CPC-CBT -työskentelyyn osallistunut työntekijä (ammattitaustoja ei mainittu) vastasi avoimista kysymyksistä koostuvaan kyselyyn kokemuksista joko koulutustapaamisissa tai sähköpostitse (34). Työntekijät arvioivat itse, oliko heillä riittävä kokemusta menetelmästä vastata kysymyksiin.

Työntekijöiden mielestä työskentelyn teemat olivat hyviä. Teemoissa käsiteltiin selkeästi väkivaltaa, rajojen ylittämistä sekä kasvatuksellisia asioita. Väkiältä pysyi keskiössä ja työskentely oli lapsiystävällistä. Avoimuus ja tuomitsemattomuus työskentelyssä loivat kunnioittavaa ilmapöytä. Koko perheen osallistuminen työskentelyyn auttoi puhumaan vaikeista asioista ja nosti lasten näkökulman keskiöön. Työntekijöiden mielestä vanhemmat saivat apua väkivaltaisuu-

teen, lapset traumaoireisiin ja perheenjäsenet puhuivat vaikeistakin asioista keskenään. Vanhemmat ottivat vastuuta väkivaltaisesta käytöksestään sekä perheen turvallisuudesta. Hyvinä asiana pidettiin sitä, että vaikka työskentelyssä on selkeä rakenne, voi sitä kuitenkin muokata kunkin perheen tarpeita vastaavaksi. (34.)

Hankaluutena työntekijät toivat esille työmuotoa koskevan materiaalin liiallisen ohjauvuuden. Ohjeistus oli aluksi vaikea ja epäselvä. Jotkut työskentelyn osat veivät enemmän aikaa, mitä ohjeessa kerrotaan. Puutteena oli myös, että työskentelyä ei ole muokattu pienempien lasten tarpeita vastaavaksi. Itse työskentely vei paljon aikaa ja työntekijäresursseja. Tämä asetti myös vaatimuksia työntekijöiden yhteistyölle ja keskinäiselle kommunikoinnille. Työntekijöiden huolina oli, miten vanhemmat saa jatkamaan oppimaansa työskentelyn päätyttyä ja miten paljon vanhemman kognitiiviset vaikeudet vaikuttavat oppimiseen. Työntekijöiden mielestä osa perheitä kaipaisi työskentelyn lisänä konkreettista, täydentävää apua kotiin. (34.)

Ruotsissa on tehty myös kysely CPC-CBT -työskentelyssä olleita perheitä kohdanneille sosiaalityöntekijöille. Kyselyyn vastasi 14 sosiaalityöntekijää. Kyselyyn vastanneet sosiaalityöntekijät pitivät CPC-CBT:tä parempana tai paljon parempana kuin muut aiemmat työskentelymuodot lasten kaltoinkohtelun loppumiseksi. Heidän mukaansa lapset ja vanhemmat olivat pitäneet työskentelystä. Sosiaalityöntekijät olivat sitä mieltä, että he todennäköisesti satsaisivat tähän työmuotoon silloin, kun perheessä on lasten kaltoinkohtelua. (38.)

TULOKSET CPC-CBT -TYÖSKENTELYYLLÄ TAVOITTELUISTA MUUTOKSISTA

LASTEN ESIIN TUOMAT MUUTOKSET

Tutkimustulokset lasten esiin tuomista CPC-CBT -työskentelyn muutoksista on saatu Yhdysvalloissa (23,24) ja Ruotsissa (36,37) strukturoidulla kyselylomakkeilla tehdyillä tutkimuksilla. Tutkimusaineistoista ei käy ilmi, että tuloksia arvioitaessa olisi hyödynnetty myös viranomaistietoa, kuten lastensuojelu- ja rikosilmoitustietoja. Ruotsissa koettua muutosta on tutkittu myös kyselyjen (34,35) avulla. Avointen kysymysten vastauksissa (34,35) vastaajien tarkoittama väkivallan muoto jää osin epäselväksi.

Lasten kokemuksia selvittäneiden tutkimusten mukaan fyysinen väkivalta oli joko vähentynyt tai kokonaan loppunut perheissä. Tähän liittyvät myös perheen vuorovaikutuksen ja kodin ilmapiirin paraneminen sekä muuttuneet kasvatuskäytännöt. (23,24,34-37.) Perheissä riidellään vähemmän, puhutaan enemmän ja kotona on enemmän leikkiä ja yhdessäoloa. Lapset huomioivat, että vanhemmat oppivat uusia taitoja lasten kasvatukseen ja oman vihansa hillitsemiseen sekä konkreettisia keinoja rauhoittua. Lapset uskoivat tämän muutoksen pysyvyyteen. (34,35.)

Huomioitavaa oli, että lapset toivat ilmi ennen työskentelyä vallinneen ruumiillisen kurittamisen yleisempänä kuin vanhemmat työskentelyn alussa (37). Osa lapsista kommentoi, että työskentelystä huolimatta apu ei riittänyt perheelle ja osalla vanhemman fyysinen väkivalta muuttui muuksi kaltoinkohteluksi (34).

Lasten posttraumaattisten oireiden helpottuminen on esitetty CPC-CBT -työskentelyn tuomana hyötynä (23,24,36,37). Satunnaistettu kontrolloitu tutkimus vain vanhemmille suunnatun CBT -työskentelyn ja CPC-CBT -työskentelyn välillä toi esiin, että lasten posttraumaattiset oireet helpottuivat paremmin työskentelyssä mukana olevilla lapsilla kuin vain vanhemmille suunnatussa työskentelyssä olleiden perheiden lapsilla. CPC-CBT -työskentelyssä vaikuttavana tekijänä on tutkimuksen tekijöiden näkemyksen mukaan traumanarratiivin tekeminen ja vanhempien kanssa lopuksi käyty selkiyttävä työskentely. (24.) Lasten masentuneisuuden helpottumisesta CPC-CBT -työskentelyn myötä oli myös näyttöä (23,36,37).

Lapset toivat ilmi, että he oppivat työskentelyssä keinoja selviytyä kokemuksista ja käsitys itsestä ja vanhemmista parani (34,36). Riitoja tuli vähemmän vanhempien ja sisarusten kanssa, koulu meni paremmin ja itsearvostus lisääntyi (34). Kuunteleminen ja toisten ihmisten näkökulmien huomioiminen lisääntyivät ja tunteiden ilmaisu parantui. Ne lapset, joilla oli ollut oman käyttöksensä kontrolloinnissa vaikeuksia ennen työskentelyä, kertoivat saaneensa keinoja rauhoittua. (34,35.)

VANHEMPIEN ESIIN TUOMAT MUUTOKSET

Tutkimustulokset vanhempien esiin tuomista CPC-CBT -työskentelyn muutoksista on saatu

Yhdysvalloissa (23,24) ja Ruotsissa (36,37) strukturoiduilla kyselylomakkeilla tehdyillä tutkimuksilla. Tutkimusaineistoista ei käy ilmi, että tuloksia arvioitaessa olisi hyödynnetty myös vieranomaistietoa, kuten lastensuojelu- ja rikosilmoitustietoja. Ruotsissa koettua muutosta on tutkittu myös kyselyn (34) avulla.

Vanhemmat kokivat, että työskentelyn tuloksena heidän tekemänsä ruumiillinen kuritus loppui kokonaan tai väheni huomattavasti. He huomioivat oman epäjohton mukaisuutensa vähentyneen vanhemmuudessa. Myös tunteiden säätely parani ja vihan tunne hankalissa tilanteissa lasten kanssa väheni. (23,24,34,36,37.) Vanhempien lapsiinsa kohdistaman ruumiillisen kurituksen ilmentymiä ennen työskentelyä on tutkimuksissa (23,24,36,37) tuotu esiin, mutta tuloksista ei ole nähtävillä, mitä ruumiillisen kurituksen muotoja on jäänyt jäljelle niissä tapauksissa, joissa kaltoinkohtelu ei ole loppunut, vaan vähentynyt.

Vanhempien käytös muuttui heidän oman arvionsa mukaan myös lapsille ennalta-arvattavammaksi. Suhde lapsiin parani ja vuorovaikutus lisääntyi. Tästä huolimatta vanhemmat raportoivat, etteivät heidän positiiviset kasvatuskäytäntönsä ole heidän omasta mielestään lisääntyneet. (37.) Lapset sen sijaan raportoivat, että tässä on tapahtunut muutosta (35).

Vanhemmat näkivät työskentelyn tuomaa muutosta lapsissaan sekä lomakekyselyjen että käytyjen keskustelujen perusteella. Vanhempien mukaan lasten käyttäytymisessä ja voinnissa tapahtui työskentelyn myötä muutosta parempaan (23,36,37). Vanhemmat kertovat myös rauhallisemmasta kotielämästä. Lapset ovat rauhallisempia ja luottavat vanhempaansa enemmän. Lasten on helpompi ilmaista tunteitaan, ja lapset tietävät oikeuksistaan enemmän. (34.)

TYÖNTEKIJÖIDEN ESIIN TUOMAT MUUTOKSET PERHEISSÄ

Ruotsissa CPC-CBT -työskentelyyn osallistuneista työntekijöistä 31 vastasi laadittuihin avoimiin kysymyksiin näkemyksistään työskentelyn vaikutuksista (34). Vastaavanlaista tutkimusta USA:sta ei aineistosta löytynyt.

Työntekijät näkivät positiivista muutosta vanhemmissa. Heidän mukaansa vanhemmat oppivat työskentelyn aikana kommunikoidaan enemmän, olivat tietoisempia lastensa tarpeista ja pysyivät katsomaan asioita lasten näkökulmasta. Vanhemmat toimivat paremmin yhdessä ja yh-

teistyössä lasten kanssa. Vanhemmat omaksuivat uusia keinoja lasten kanssa toimimiseen, ja ilma-
piiri perheissä muuttui avoimemmaksi. Lasten
kehumista opittiin, ja väkivallankäyttö loppui
tai vähentyi perheissä. Väkivallasta puhuminen
oli helppoa vanhempien kanssa joitakin poikke-
uksia lukuun ottamatta. Puhumisen helppous tai
vaikeus riippui siitä, kuinka avoimia vanhemmat
olivat ja millainen lupa lapsilla oli siitä todella
puhua. Vanhempien kognitiivisten pulmien ja
perheiden moninaisten ongelmien vaikutus työ-
skentelystä saatuun hyötyyn mietitytti vastanneita
työntekijöitä. (34.)

CPC-CBT -TYÖSKENTELYMALLI KIRJALLISUUSKATSAUKSIS- S

Tutkimusaineistoon sisältyi 7 kirjallisuuskatsaus-
ta, joissa tutkittiin väkivaltaa kokeneiden ja trau-
matisoituneiden lasten sekä heidän vanhempiensa
auttamiseksi tarkoitettuja näyttöön perustuvia
menetelmiä. Kussakin kirjallisuuskatsauksessa
yhtenä aineistona oli CPC-CBT -menetelmä tai
sitä koskeva tutkimus. Katsauksissa tarkasteltiin
lähinnä menetelmien vaikuttavuutta, siirrettävyy-
ttä ja käytettävyyttä. Sisällölliset erot, menetel-
mien rakenne ja työskentelyä ohjaavat periaatteet
olivat osin myös esillä.

Lasten ja nuorten traumakokemusten hoi-
toon tarkoitettujen menetelmien kirjallisuuskat-
sauksessa (14) vaikuttavuus oli luokiteltu seu-
raavasti: hyvin toteen näytetty, todennäköisesti
vaikuttava, mahdollisesti vaikuttava ja kokemus-
peräinen menetelmä. CPC-CBT luokiteltiin to-
dennäköisesti vaikuttavaksi. Tutkijoiden mukaan
CPC-CBT tukee käsitystä siitä, että vanhempien
ja lasten osallistuminen työskentelyyn yhdessä
on toimivaa. (14.) CPC-CBT:n luokittelu lupaa-
vaksi työmuodoksi California Evidence-Based
Clearinghouse -rekisterissä nähtiin hyvänä näyt-
tönä menetelmästä (19).

CPC-CBT oli yhdessä kirjallisuuskatsaukses-
sa ainoa työmuoto, jota tarjottiin myös kaltoin-
kohtelun riskissä oleville vanhemmille. Menet-
elmän käytettävyyttä ennaltaehkäisevänä työ-
muotona kirjoittajat pitivät hyvin tärkeänä asia-
na lasten ruumiillisen kurituksen ehkäisemisek-
si. (15.) Myös mahdollisuutta työskentelyn räät-
älöimiseen perheiden tarpeiden mukaan pidet-
tiin hyvänä ominaisuutena (28). Kirjallisuuskat-
sauksissa CPC-CBT -työskentelymalli nähtiin tär-
keänä työmuotona vähentämään lasten posttrau-
maattisia oireita (13,21). Sen nähtiin vähentävän

kuritusväkivaltaa ja parantavan vanhempien käy-
töstä ja suhdetta lapsiin. Lasten ja vanhempien
kokemat masentuneisuusoireet vähenivät ja hy-
vinvointi lisääntyi. (28.) Eroa ruumiillisen kuri-
tuksen vähenemisessä CPC-CBT:n ja vain vanhem-
mille suunnatun CBT välillä pidettiin vähäisenä.
Katsauksessa huomioitiin, että CPC-CBT:ssä jäi
vähemmän aikaa vanhemmuuden taitojen har-
joitteluun. (20.)

CPC-CBT:tä koskevien tutkimusten puutte-
na tuotiin esille pilottitutkimuksista johtuva tes-
tiryhmien pieni koko ja pitkän ajan seurannan
puutteet osoittaa vaikuttavuutta (14,15,20,28).
Sama tuodaan esille myös niissä tutkimuksissa,
jotka oli sisällytetty kirjallisuuskatsauksiin (23,
24,36,37). Työmuodon siirrettävyys itsessään
Yhdysvalloista Ruotsiin nähtiin haasteellisenä,
sillä määritelmä lasten fyysisestä väkivallasta ja
lasten kohtaaman väkivallan kiellettävyydestä
eroaa yhdysvaltalaisen ja ruotsalaisen kulttuurin
ja yhteiskunnan välillä (28). Näitä eroja ei tutki-
muksissa tarkennettu. Ruotsin pilottitutkimuk-
sen kokemusten mukaan CPC-CBT on haasteista
huolimatta yleisesti ottaen siirrettävissä kulttuu-
risesti erilaiseen kontekstiin (36). Suhteellisen
korkeaan keskeyttäneiden määrään kiinnitettiin
myös huomiota (15). Toisaalta menetelmän ke-
hittäjät ovat huomioineet, että työskentelyn kes-
keyttäneiden määrä on alhainen työskentelyn al-
kuun kuuluvan sitouttamistyöskentelyn jälkeen
(24).

TYÖNTEKIJÖIDEN TIETO-TAITOVAATIMUKSET TUTKIMUSAINESTOON SISÄLTÄVISSÄ TUTKIMUKSIS- S

Katsauksemme sisällytetyissä tutkimuksissa oli
tarkasteltu CPC-CBT -työskentelyä toteuttavilta
työntekijöiltä vaadittavia tiedollisia ja taidollisia
vaatimuksia, vaikka osaamisvaatimukset eivät si-
nänsä ole tutkimusten kohteena. Tämä tieto on
tärkeää tuoda esiin menetelmän käyttöönoton
kannalta. Tämän vuoksi otimme kirjallisuuskat-
sauksemme myös työntekijöiden tietotaitovaati-
muksia tarkemmin käsittelevän menetelmäohjei-
suksen (39) ja ruotsalaista koulutusta käsittelevän
artikkelin (40).

Pohjakoulutukseltaan Yhdysvalloissa CPC-
CBT:n työntekijöinä mainitaan psykologeja ja
maisteritason sosiaalityöntekijöitä (24). Ruotsis-
sa menetelmän käyttöönoton alullepanijoina ja
ensimmäisinä koulutautujina oli sosiaalityönte-
kijöitä (38). Myöhemmin työntekijöinä on ollut

myös lastensuojelun sekä lasten- ja nuorisopsykiatrian työntekijöitä, jotka ovat saaneet lisäkoulutusta kognitiivis-behavioraaliseen työskentelyyn (36). Tieto ja ymmärrys kognitiivis-behavioraalisen työskentelyn periaatteista ovat eduksi menetelemään kouluttautujilla (23).

Menetelmän käytön edellyttävästä koulutuksesta on Yhdysvalloissa esitetty erilaisia pituuksia kahdesta koulutuspäivästä (23,24) kolmeen kahden päivän koulutuspäivään, joihin sisältyy työskentelyprosessin konsultaatiotukea (39). Ruotsissa ensimmäiset työntekijät kouluttautuvat työskentelyyn mallin kehittäjän, Runyonin, kouluttamana (36). Sitten Stifelsen Allmänna Barnhuset (säätio, joka tekee vaikuttamistyötä, tukee tutkimusta ja lasten hyväksi kehitettävien menetelmien käyttöä) on luonut 11 päivän koulutusrakenteen työskentelyprosessin aikaisella konsultaatiotuella (40).

Ruotsissa koulutukseen tulevan työntekijän vaatimuksina ovat käyttäytymistieteellinen tai vastaava korkeakoulututkinto, kokemus työskentelystä lasten ja perheiden kanssa sekä hyvä tietämys siitä, mitä manuaaliin pohjautuva työskentely sisältää. Toivottavina ominaisuuksina pidetään kokemusta työskentelystä väkivaltatyössä, kykyä puhua väkivallasta, kokemusta kognitiivis-behavioraalista menetelmästä, kiinnostusta oppia uutta ja uskallusta kohdata vanhempia ja lapsia luovasti ja joustavasti. (40.)

Samalle paikkakunnalle tulee kouluttaa vähintään kolme työntekijää, jotta työntekijäresursseja vaativa työskentely pysyisi yllä työntekijävaihdoksista huolimatta (40). Rekrytointivaiheessa työntekijät tarvitsevat selkeää tietoa menetelmästä osallistumis päätöksensä tueksi (29,39) menetelmän käytön hylkäämisen minimoimiseksi (38). Koulutuksen tulee sisältää laajaa tietoa työmenetelmästä, taustalla olevista teorioista ja arvoista, tietoa ilmiöstä vaikutuksineen ja käytännön harjoittelua (39). CPC-CBT edellyttää koulutusten, kehittämisen ja ylläpidon toteutumiseksi vankan ammatillisen osaamisen ja rakenteen. Työntekijöiden tulee myös verkostoitua ja hankkia lisäkoulutusta. (38.)

CPC-CBT -työskentelyyn on osallistunut eri kulttuuritaustaisia perheitä (23,36,37). Yksi artikkeli toi kolmen eri työskentelytapauksen kautta esiin, mihin työntekijällä tulee olla valmiuksia maahanmuuttajataustaisten perheiden parissa toteutettavassa CPC-CBT -työskentelyssä (41). Val-

miudet ovat pitkälti samoja kuin kulttuuritietoisessa asiakastyössä yleisemmin.

Työntekijän tulee joustavasti huomioida, että käytetty kieli on perheelle ymmärrettävää. Kieltä tulee käyttää niin, että se huomioi perheen sosiokulttuurisen kontekstin. Tulkin käytöstä on sovittava perheen kanssa yhdessä ja sallittava työskentelyn aikana myös useiden kielten käyttö. Leimaavien ilmaisujen välttämiseksi työntekijän on tutustuttava kulttuuriin erityispiirteisiin. Työntekijän kiinnostuneisuus oppia tuntemaan perheen kulttuuria ja sitä, mitä tämä kulttuuri juuri tälle perheelle merkitsee, on tärkeää. Oman persoonan käyttö ja keskustelut kulttuurisista samankaltaisuuksista ja eroavaisuuksista luovat tuttuutta. Kotikäynti voi olla yksi väylä päästä osaamisessa syvemmälle. Lähtökohtana on, että perhe on oman kulttuurinsa asiantuntija. (41.)

Lasten kuritusväkivaltaan ja vanhempien omiin lapsuudenkokemuksiin liittyvistä ajatuksista on syytä keskustella ja liittää siihen kulttuurisista uskomuksista, arvoista ja uskoon liittyvistä käsityksistä nousevia seikkoja. Tiedon antaminen maan lainsäädännöstä ja lasten kasvatukseen liittyvistä käsityksistä kuuluvat työskentelyyn. CPC-CBT -työskentelyn raamittaminen tukeen, perheen tapaan kasvattaa lapsia ja kulttuuriin tekijöihin on tärkeää. Keskustelut sekä lasten että vanhempien kanssa auttavat heitä prosessoimaan erilaisissa kulttuurisissa ympäristöissä elämiseen liittyviä kokemuksia. Työntekijän joustavuus työskentelyn konkretisoimisessa on tärkeää. (41.)

Menetelmän kehittäjän mukaan työntekijät ovat hyödyntäneet omaksumaansa CPC-CBT:n osaamista myös muussa asiakastyössään ja uusi työmuoto on vaikuttanut koko organisaation tapaan työskennellä (25,26).

JOHTOPÄÄTÖKSET

Tavoitteenamme oli kuvailevan kirjallisuuskatsauksen avulla saada tietoa CPC-CBT -menetelmän kansainvälisistä tutkimustuloksista. Tieto siitä, miten työmuotoa on käytetty perheiden kanssa tehtävässä väkivaltatyössä ja millaisia kokemuksia lapsilla, vanhemmilla ja työntekijöillä on CPC-CBT:n käytöstä on tärkeää arvioitaessa menetelmän käytettävyyttä Suomessa.

CPC-CBT sai tutkimusten mukaan hyvää palautetta lapsilta, vanhemmilta sekä työskentelyyn osallistuneilta ja perheitä kohdanneilta

työntekijöiltä. Työskentely oli hyödyllistä perheille, ja työskentelyrakenteesta pidettiin. Oman työntekijän luoma luottamuksellinen ja turvallinen suhde lapseen ja vanhempaan oli tärkeää. Työntekijä auttoi, huomioi hankalat tilanteet ja suoja lasta haitallisilta kokemuksilta. Työskentelyssä pystyttiin puhumaan perheenjäsenten kesken väkivallasta. (34,35.) Tapaamiset olivat perheen yhdessä viettämää aikaa ja niihin koettiin sisältyneen iloa. Pitkä työskentely vei paljon aikaa ja vaati perheeltä järjestelyjä. Osa vanhemmista koki työskentelyn riittämättömänä ja olisi kaivannut enemmän omia tarpeitaan vastaavaa työskentelyä. (34.)

Työntekijät pitivät työskentelystä, uskoivat sen tuloksiin – ja kokivat hyödyllisenä, että koko perhe on samassa työskentelyssä (34). Työskentelyyn sisältyvien asioiden runsaus, ajan puute ja perhekohtaisen muokkaamisen tarve tuotti hankaluuksia (34). Perheitä työskentelyyn lähettäneet sosiaalityöntekijät uskoivat CPC-CBT:n hyötyihin (38).

Tutkimustuloksista kävi ilmi, että tavoitteenseen, lasten vanhemmiltaan kohtaaman väkivallan loppumiseen oli useimmiten päästy. Kuritusväkivalta loppui tai väheni, lapset ja vanhemmat oppivat taitoja, vuorovaikutus parantui ja lasten posttraumaattiset oireet helpottivat. (23,24,36,37.) Lapset oppivat vuorovaikutustaitoja ja oman käytöksen kontrollointia (34,35).

Tutkimuksissa esitettiin lähtötilanteen fyysisen kuritusväkivallan ilmentymiä (23,24,36,37), mutta epäselväksi jäi, mitä oli jäänyt jäljelle ja miten siihen oli puututtu tilanteissa, joissa lopputulemana oli väkivallan väheneminen. Osa lapsista ilmaisi fyysisen väkivallan muuttuneen muuksi kaltoinkohteluksi (34).

Vuoden 2010 tutkimus (24) Yhdysvalloista oli ainut menetelmää koskeva satunnaistettu kontrolloitu tutkimus. Ruotsissa vastaavaa tutkimusta ei pystytty toteuttamaan kontrolliryhmän saamiseen liittyvien vaikeuksien vuoksi (42). Satunnaistettu kontrolloitu tutkimus vain vanhemmille suunnatun CBT -työskentelyn ja CPC-CBT -työskentelyn välillä toi esiin, että molemmat menetelmät ovat lupaavia. Lasten posttraumaattiset oireet helpottuivat paremmin työskentelyssä mukana olevilla lapsilla. Vain vanhemmille suunnattu CBT vähensi kuritusväkivallan käyttöä enemmän, koska taitojen harjoitteluun jäi enemmän aikaa kuin CPC-CBT:ssä. (24) Kirjallisuuskat-

sauksissa huomioitiin, että ruumiillisen kurituksen vähenemisessä ei ollut mainittavaa eroa verokkiryhmään (15,20).

Kirjallisuuskatsauksissa CPC-CBT -työskentelymalli nähtiin tärkeänä työmuotona vähentämään lasten posttraumaattisia oireita (13,21). CPC-CBT:tä koskevien tutkimusten puutteena tuotiin esille pilottitutkimuksista johtuva testiryhmien pieni koko ja pitkän ajan seurannan puutteet vaikuttavuudesta (14,15,20,28). CPC-CBT -työmuoto huomioitiin lupaavaksi menetelmäksi (13,21,28). Menetelmän rakenne, jossa lapset, tekijävanhempi ja väkivaltaa käyttämätön vanhempi ovat yhtäaikaisesti työskentelyssä, koettiin tärkeäksi (28). Työskentelyn mahdollisuus ennaltaehkäisevässä mielessä sai myös hyvää palautetta (15).

Tässä artikkelissa halusimme kiinnittää huomion myös CPC-CBT -työskentelyä toteuttavien työntekijöiden tiedollisiin ja taidollisiin vaatimuksiin. Työntekijöiden sopivuuden tärkeys korostui, kun lapset ja vanhemmat korostivat yhteistyösuhteen merkitystä työntekijään (34,35). Yhdysvalloissa ja Ruotsissa CPC-CBT -menetelmän käyttö vaatii koulutuksen ja ohjauksellisen tuen ensimmäisen työskentelyprosessin ajalle. Työntekijän ammatillinen perusosaaminen ja kyky työskennellä perheiden kanssa tuomitsemattomassa ilmapiirissä ovat tärkeitä. (16,23,39,40.) Strukturoitu, tekijävanhemman ja muiden perheenjäsenten kanssa työskentely vaatii ammattiosaamisen lisäksi työntekijän soveltuvuutta (13,24,29,40). Työntekijöiden kyky joustavuuteen perheiden tarpeiden huomioimisessa ja samalla työskentelyrakenteessa pysymisessä on tärkeää (23). Herkkyyys ja osaaminen työskentelyn toteuttamiseksi perheenjäsenten mukavuusalueella vaativat taitoja ja työntekijöiden keskinäistä yhteistyötä. (16,23,27,34,35.) Lisäksi prosessina etenevässä, teemoitetussa työskentelyssä on kullekin tapaamiskerralle esitetty runsaasti käsiteltäviä aiheita (16). Kun työskentelyyn tulevilla vanhemmilla itsellään on usein väkivaltakokemuksia omasta lapsuudestaan (41) joudutaan ratkaisemaan, miten vanhemman mahdolliset omat kaltoinkohtelukokemukset ja tarve käsitellä niitä toteutetaan.

POHDINTA

CPC-CBT on mielenkiintoinen, lupaavia tuloksia saanut väkivaltatyön menetelmä. Toistaiseksi heikkoutena on vähäinen tutkimusten määrä vailla pitkän ajan seurantatuloksia ja koe- ja kontrolliasetelmalla tehtyä tutkimusta. Tutkimusaineistoa tulisi saada kaikilta menetelmää käyttäviltä tahoilta. Vielä ei ole näyttöä siitä, miten CPC-CBT -työskentelyllä on voitu saada aikaan pitkäaikaisia muutoksia väkivallan loppumiseksi. Kirjallisuuskatsauksemme rajautuu englannin- ja ruotsinkieliseen tutkimukseen. Viitteitä muilla kielillä julkaistuista tutkimuksista ei aineistohaun yhteydessä myöskään tullut.

Työskentely on pitkä ja antaa hyvän mahdollisuuden yhteistyösuhteen luomiseen, perheen tilanteeseen perehtymiseen sekä taitojen ja toimintamallien opetteluun ja harjoitteluun. Taitojen ja uusien toimintamallien juurtuminen perheiden käytäntöön vaatii pitkäkestoisen tuen työskentelyn jälkeen (43). Heikkoutena on, että perhe jätetään työskentelyn jälkeen vaille heidän tarvitsemaansa tukea ja valvontaa. Työntekijöidenkin huolena oli opittujen taitojen unohtuminen arjessa (34). On tarpeellista tutkia, millaisesta tuesta perheet hyötyvät työskentelyn jälkeen.

Näyttöön perustuvien työmuotojen onnistunut implementaatio vaatii työmenetelmän käyttäjiksi koulutettavien henkilöiden tietojen ja taitojen lähtötason arviointia ja huomioimista (29). Menetelmäkoulutuksen käyvät sosiaali-, terveys- ja kasvatusalan ammattilaiset ammattikorke- ja yliopistotutkinnolla saavat tiedollisen pohjan työskentelyyn. Tutkimustuloksista kävi ilmi, että CPC-CBT vaatii sitä toteuttavilta työntekijöiltä erityisiä ominaisuuksia ja sitoutumista uudenlaisen työskentelytavan reunaehtoihin. Jokainen koulutukseen hakeutuva joutuu itse pohtimaan omaa soveltuvuuttaan menetelmän käyttöön. Tästä koulutusta järjestävien tulee antaa riittävästi tietoa hakijoille. Työskentelyprosessia vetävien tulee myös pystyä toteuttamaan työskentely lähellä perheitä, jotta jokaviikkoiset tapaamiset onnistuvat.

Työskentelyprosessissa vanhemmat vasta opettelevat hyväksyttäviä vuorovaikutustaitoja lasten kanssa toimimiseensa. Lastensuojelun ja CPC-CBT -työntekijöiden keskinäinen yhteistyö lasten turvallisuuden varmistamiseksi on tärkeää. Työntekijät ovat läheisissä yhteistyösuhteissa vaikeissa elämäntilanteissa olevien lasten kanssa ja heidän roolinsa lasten oikeuksien ajajina on hy-

vin merkittävä (43). Työskentelyn aikana tietoon tulleeseen lasten kohtaamaan väkivaltaan tulee reagoida heikoissakin signaaleissa (44,45). Väki-valta ei ole sallittua lasten arkea, ja lapsilla on oikeus tarvitsemiinsa palveluihin (45). Työmenetelmän luojat ovat huomioineet, että eri maiden välillä on eroja siinä, mitä käsitetään lapsen kohtaamaksi fyysiseksi väkivallaksi. Jossakin se on täysin kiellettyä, ja jossain sitä määrittelevät jäljet ja vammat. Lähtökohtana työmuodon käytössä tulee olla Lasten oikeudet, joiden mukaan kaikkien lapsen kohdistuva fyysinen väkivalta on kiellettyä. (26.) Tämä on tärkeä ohje työntekijöille, jotka tulevat kohtaamaan erilaisia käsityksiä kasvatuksesta.

Tuleeko väkivaltaa lastaan kohtaan käyttäneen vanhemman ja lapsen olla samassa työskentelyssä, on tyhjentävää vastausta vaille jäävä kysymys (14). CPC-CBT :n luojat pitivät lapsen, väkivaltaa käyttävän, väkivaltaa käyttämättömän ja väkivallan käytön riskissä olevan vanhemman yhteistä työskentelyä arvokkaana asiana (26). Turvallisuuden varmistaminen ja seuraaminen edellyttävät katkeamatonta yhteistyötä perheen ympärillä toimivien tahojen kesken. Huolellinen arviointi siitä, kenelle työskentelymalli toimii, auttaa varmistamaan turvallisuutta ja välttämään perheiden keskeytyksiä ja turhautumisia. Arviointi vaatii yhteistä pohdintaa perheen, työskentelyyn perehtyneiden työntekijöiden ja perheitä työskentelyyn ohjaavien tahojen, useimmiten lastensuojelun kesken. On eettisesti tärkeää tarjota perheille juuri heille sopiva työskentely ottaen huomioon turvallisuusnäkökohdat ja vankka sitoutuminen keskeytysten minimoimiseksi. Palvelujen tulee myös tukea perhettä tavoitteiden saavuttamisessa päällekkäisyyttä välttäen. Selkeät työskentelyyn sopivuuden kriteerien huomioiminen ja arviointi työskentelyn sopivuudesta perheelle on ensisijaista. Työnjako ja tiivis yhteistyö eri toimijoiden välillä työskentelyn aikana edesauttavat onnistumisessa.

RAHOITTAJAT:

Tutkimusta ei ole rahoittanut mikään taho.

KIRJOITTAJIEN KONTRIBUUTIOT:

Kortelainen vastasi tutkimusaineiston hankinnasta, suunnittelusta, analyysin tekemisestä sekä kirjoituksen kirjoittamisesta. Vornanen ja Anis osallistuivat aineiston tulkintaan, artikkelin kriittiseen tarkistamiseen ja lopullisen version hyväksymiseen.

In general, the services provided for domestic abuse involve working separately with children and their parents. Parents who use physical discipline towards their children often lack skills in parenting and interaction and are affected by cross-generational issues. Despite this, the domestic abuse services we provide for families lack an evidence-based model for working together with both parents and children.

This paper discusses an evidence-based model developed in the United States of America. The Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy -model (CPC-CBT) aims at ending the use of physical discipline and enhancing the interaction between parents and children. The model is also suitable as a preventive measure towards abusive parenting. This model involves working with both parents and children, and it consists of separate sessions as well as joint family sessions.

This article is a descriptive literature review, which provides research information about the CPC-CBT-model. The sample of the review consists of 17 scientific studies or reports that were included in the review in the summer of 2018. The method used content analysis. The results present the experiences of children, parents and

employees in participating in CPC-CBT as well as their experiences of the changes achieved by using the method. Furthermore, the article examines the achieved changes in families after participating in CPC-CBT, that were reported in previous literature reviews, as well as information on the skills requirements of employees using the method.

The positive experiences and results of the model are similar both in the United States of America, where the model originates from, and in Sweden. Research results demonstrated that the use of physical discipline has stopped or decreased, children's post-traumatic symptoms have alleviated, the interaction between children and parents has improved and the amount of positive parenting has increased. Most of the studies have had small sample sizes and no long-term follow-up, therefore further research is still needed.

Keywords: Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy, maltreatment, discipline, method

Saapunut 05.12.2019
Hyväksytty 14.09.2020

LÄHTEET

- (1) Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Lasten ja nuorten hyvinvointi: Kouluterveyskysely 2019. Tilastoraportti 33/2019. Luettu 2.6.2020. <http://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2019091528281>
- (2) Fadjukoff M, Harrikari T. Epäily lapseen kohdistuneesta rikoksesta – esilletulo ja ilmoittaminen poliisille. Yhteiskuntapolitiikka 2020;85(1):42–54.
- (3) Hynynen R, Paavilainen E, Kylmä J, ym. Nuorten näkemyksiä kuritusväkivallan syistä ja seurauksista. Hoitotiede 2015;27(2):93–103.
- (4) Hyvärinen S. Piiskasta jäähyenpikkiin. Suomalaisen kasvatusasenteet ja kuritusväkivallan käyttö 2017. Lastensuojeluliiton keskusliiton verkkojulkaisu 2/2017. Luettu 12.9.2019. <https://www.lskl.fi/materiaali/lastensuojelun-keskusliitto/Piiskasta-jaahyypenkkiin-1.pdf>
- (5) Ellonen N, Peltonen K, Pösö T, ym. A Multifaceted Risk Analysis of Fathers' Self-Reported Physical Violence Toward Their Children. *Aggr Behav* 2017;43(4):317–328. doi: 10.1002/ab.21691
- (6) Peltonen K, Ellonen N, Pösö T, ym. Mothers self-reported violence toward their children: A multifaceted risk analysis. *Child Abuse & Negl* 2014;38:1923–1933. doi: 10.1016/j.chiabu.2014.10.016
- (7) Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Väkivalta-käsitteiden sanasto. Työpaperi 1/2020. Luettu 2.6.2020. http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139150/URN_ISBN_978-952-343-211-6.pdf
- (8) Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 8.4.1983/361. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1983/19830361> 17.10.2018
- (9) Asetus lapsen oikeuksia koskevan yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen eräiden määräysten hyväksymisestä annetun lain voimaantulosta. 21.8.1991/60. https://www.finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/1991/19910060/19910060_1

- (10) Valtioneuvoston asetus naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan ehkäisemisestä ja torjumisesta tehdyn Euroopan neuvoston yleissopimuksen voimaansaattamisesta sekä yleissopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain voimaantulosta. 1.8.2015/53. https://finlex.fi/fi/sopimukset/sopsteksti/2015/20150053/20150053_1
- (11) Valtioneuvosto. Väkivallaton lapsuus: toimenpidesuunnitelma lapsiin kohdistuvan väkivallan ehkäisystä 2020–2025. Luettu 2.6.2020. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-4123-6>
- (12) Ellonen N, Pösö T, Peltonen K. Äidit ja lapsiin kohdistuva väkivalta. Kyselytutkimuksen pohdintaa. *Yhteiskuntapolitiikka* 2015;80(1): 72–80.
- (13) Schneider SJ, Grilli SF, Schneider JR. Evidence-Based Treatments for Traumatized Children and Adolescents. *Curr Psychiatry Rep* 2013;15(332):1–9. doi: 10.1007/s11920-012-0332-5
- (14) Dorsey S, McLaughlin KA, Kerns SEU, ym. Evidence Base Update for Psychosocial Treatments for Children and Adolescents Exposed to Traumatic Events. *J Clin Child Adolesc Psychol* 2017;46(3):303–330. doi: 10.1080/15374416.2016.1220309
- (15) Leenarts LEW, Diehle J, Doreleijers TAH, ym. Evidence-based treatments for children with trauma-related psychopathology as a result of childhood maltreatment: a systematic review. *Eur Child Adolesc Psychiatry* 2013;22: 269–283. doi: 10.1007/s00787-012-0367-5
- (16) Runyon MK, Deblinger E. Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy. An Approach to Empower Families At-Risk for Child Physical Abuse. Oxford: University Press; 2014.
- (17) Svedin CG, Nilsson D, Kjellgren C, ym. Slutrapport: KIBB projektet Kognitiv Integrerad Behandling vid Barnmisshandel 2013–2015. Tukholma: Stiftelsen Allmänna Barnhuset; 2015.
- (18) Thulin J, Kjellgren C. Implementing and evaluating the CPC-CBT intervention in a Swedish context. Tukholma: Stiftelsen Allmänna Barnhuset; 2018.
- (19) Temcheff CE, Letarte M-J, Boutin S, ym. Common components of evidence-based parenting programs for preventing maltreatment of school-age children. *Child Abuse Negl* 2018;(80):226–237. doi: 10.1016/j.chiabu.2018.02.004
- (20) Vlahovicova K, Melendez-Torres GJ, Leijten P, ym. Parenting Programs for the Prevention of Child Physical Abuse Recurrence: A Systematic Review and Meta-Analysis. *Clin Child Fam Psychol Rev* 2017;20:351–365. doi: 10.1007/s10567-017-0232-7
- (21) Goldman Fraser J, Lloyd S, Murphy R, ym. A Comparative Effectiveness Review of Parenting and Trauma-Focused Interventions for Children Exposed to Maltreatment. *J Dev Behav Pediatr* 2013;34(5):353–368. doi: 10.1097/DBP.0b013e31828a7dfc
- (22) California Evidence-Based Clearinghouse for Child Welfare. Information and Resources for Child Welfare Professionals. Combined Parent-Child Cognitive-Behavioral Therapy (CPC-CBT). Luettu 12.9.2019. <https://www.cebc4cw.org/program/combined-parent-child-cognitive-behavioral-therapy-cpc-cbt/>
- (23) Runyon MK, Deblinger E, Schroeder CM. Pilot Evaluation of Outcomes of Combined Parent-Child Cognitive-Behavioral Group Therapy for Families at Risk for Child Physical Abuse. *Cogn Behav Pract* 2009;16:101–118. doi: 10.1016/j.cbpra.2008.09.006
- (24) Runyon MK, Deblinger E, Steer RA. Group Cognitive Behavioral Treatment for Parents and Children At-Risk for Physical Abuse: An Initial Study. *Child & Family Behavior Therapy* 2010;32(3):196–218. doi: 10.1080/07317107.2010.500515
- (25) Runyon MK, Mclean C. Empowering Families. Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy for Families at Risk for Child Physical Abuse. Teoksessa Reece RM, Hanson RE, Sargent, J. (toim.) *Treatment of Child Abuse. Common Ground for Mental Health, Medical, and Legal. 2. uud. p.* Baltimore: Johns Hopkins University Press; 2014, 67–75.
- (26) Runyon MK, Cruthirds S, Deblinger E. Evidence-Based Approaches to Empower Children and Families at Risk for Child Physical Abuse to Overcome Abuse and Violence. Teoksessa: Dixon L, Perkins DF, Hamilton-Giarcrisis C, Leam AC (toim.). *The Wiley Handbook of What Works in Child Maltreatment: An Evidence-Based Approach to Assessment and Intervention in Child Protection.* USA: John Wiley & Sons Ltd.2017, 297–312.
- (27) Runyon MK, Deblinger E, Ryan EE, ym. An Overview of Child Physical Abuse. Developing an Integrated Parent-Child Cognitive-Behavioral Treatment Approach. *Trauma Violence Abuse* 2004;5(1):65–85. doi: 10.1177/1524838003259323
- (28) Santini PM, Williams LCA. Parenting Programs to Prevent Corporal Punishment: A Systematic Review. *Paideia*. 2016; 26(63):121–129. doi: 10.1590/1982-43272663201614
- (29) Fixen DL, Blase KA, Naoom S-F ym. Core Implementation Components. *Reseach on Social Work Practice* 2009;19(5):531–540. doi:10.1177/1049731509335549
- (30) Johansson K, Axelin A, Stolt M, Ääri RL. (toim.) *Systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja sen tekeminen.* Turku: Turun yliopisto; 2007.
- (31) Aveyard H. *Doing a Literature Review in Health and Social Care: A Practical Guide.* 2.uud.p. London: McGraw-Hill Education; 2010.
- (32) Salminen A. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyyppeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Luettu 12.9.2019. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-476-349-3>

- (33) Eskola J, Suoranta J. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 10. uud. p. Tampere: Vastapaino; 2014.
- (34) Thulin J. Samtal med barn och föräldrar samt KIBB-behandlare, socialsekreterare och åklagare. Rapportissa: Svedin CG, Nilsson D, Kjellgren C, ym. Slutrapport: KIBB projektet Kognitiv Integrerad Behandling vid Barnmisshandel 2013–2015. Tukholma: Stiftelsen Allmänna Barnhuset; 2015, 29–37.
- (35) Thulin J, Kjellgren C, Nilsson D. Children's experiences with an intervention aimed to prevent further physical abuse. *Child & Family Social Work* 2018;1–8. doi: 10.1111/cfs.12476
- (36) Kjellgren C, Svedin CG, Nilsson D. Child Physical Abuse – Experiences of Combined Treatment for Children and their Parents: A pilot study. *Child Care in Practice* 2013;19(3):275–290. doi: 10.1007/s11920-012-0332-5
- (37) Thulin J, Kjellgren C. Treatment in Barnhuset: Implementing Combined Treatment for Children and Parents in Physical Abuse Cases. Luettu 23.10.2018. Kirjassa: Johansson S, Stefansen K, Bakketeig E, Kaldal A. (toim.). Collaborating Against Child Abuse 2017;75–94. doi: 10.1007/978-3-319-58388-4_4
- (38) Kjellgren C, Nilsson D, Thulin J. Implementering av en strukturerad behandlingsmodell vid barnmisshandel – ett tioårsperspektiv. *Socialmedicinsk tidskrift* 2017;4:457–466, 476.
- (39) Cares Institute. Child Abuse Research Education & Service. How to Implement Combined Parent-Child Cognitive Behavioral Therapy (CPC-CBT). Luettu 20.10.2018. <http://melissarunyon.com/wp-content/uploads/2017/03/Implementation-Guide-CPC-CBT-082410.pdf>
- (40) Söderlind Göthner Y. KIBB utbildningen. Rapportissa: Svedin CG, Nilsson D, Kjellgren C, ym. Slutrapport: KIBB projektet Kognitiv Integrerad Behandling vid Barnmisshandel 2013–2015. Tukholma: Stiftelsen Allmänna Barnhuset; 2015, 39–41.
- (41) Santa-Sosa EJ, Runyon MK. Addressing Ethnocultural Factors in Treatment for Child Physical Abuse. *J Child Fam Stud* 2014;24:1660–1671. doi: 10.1007/s10826-014-9969-5
- (42) Thulin J, Kjellgren C, Nilsson D. Forskningsstudien. Rapportissa: Svedin CG, Nilsson D, Kjellgren C, ym. Slutrapport: KIBB projektet Kognitiv Integrerad Behandling vid Barnmisshandel 2013–2015. Tukholma: Stiftelsen Allmänna Barnhuset 2015, 21–28.
- (43) Van der Put CE, Assink M, Gubbels J, ym. Identifying Effective Components of Child Maltreatment Interventions: A Meta-analysis. *Clin Child Fam Psychol Rev* 2018;21:171–202. doi: 10.1007/s10567-017-0250-5
- (44) Eydal GB, Satka M. Social work and Nordic welfare policies for children – present challenges in the light of the past. *European Journal of Social Work* 2006;9(3):305–322. doi: 10.1080/13691450600828358
- (45) Ellonen N, Pösö T. Hesitation as a System Response to Children Exposed to Violence. *International Journal of Children's Rights* 2014;22:730–747. doi: 10.1163/15718182-02204001

MERJA KORTTELAINEN

*YTM, erikoissosiaalityöntekijä
Viola – väkivallasta vapaaksi ry
Ensi- ja turvakotien liiton Ylisukupolvisen
kaltoinkohtelun katkaiseminen -hanke*

RIITTA VORNANEN

*YTT, sosiaalityön professori
Itä-Suomen yliopisto
Yhteiskuntatieteiden laitos*

MERJA ANIS

*VTT, sosiaalityön professori
Turun yliopisto
Sosiaalityöiden laitos*